

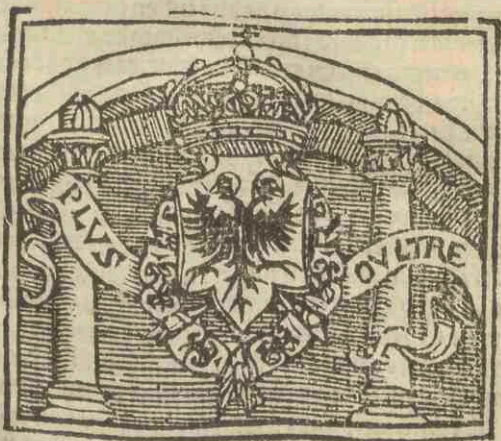

Ordonnantie, statuyt, ende permissie der. K. M. vanden Gouden en? Silueren penninghen.

<https://hdl.handle.net/1874/451834>

Ordonnantie / Sta-

rupt / ende permissie der. **K. M.** van
den Gouden en Silueren pennin-
ghen. Ghepubliceert int Jaer.
M. D. C. LXXIII. den. xvij. Julij.

Gheprent Thantwerpen. By mi Sp
mon Cock. Met keijserlycke priuelegie.

O de requeste ghepresenteert der Keyserliker
Maesteyt/vā weghē Symon Cock/gheswo-
ren prenter/wonende in de Stadt vā Antwerpē/om
te hebben preuilegie en consent/te moghen alleen
prenten de placcatē/ordinancien/en permissien van
der Eualuacien vā der muntē ghepubliceert/met-
ten figueren vanden Daelders/De welcke alleene/
en egheene andere loep hebbē sullen inden landen
vā herwaerts ouere; met verbiedinghe allen ande-
ren Prenters en Libzariers/de selue te moghē con-
trefeyten/oft nae te prenten. Sijn Keyserlike Ma-
iesteyt heeft ghecōsenteert en gheaccordeert/noch
cōsenteert en accordeert midts desen/dat de voerf
Symon Cock mach/ende sal moghen prenten oft
doen prenten die voerf ordonnantie en permissie
vander muntten metten figueren vāden Daelders
voerf/die loep hebben sullen; en die selue prentin-
ghe sal moghē vercoopen/doen vcoopen/en distri-
buieren in den landen van herwaerts ouere.
Verbiedende allen anderē/so wie sy sijn/die selue te
contrefeyten/oft te prenten die voerf prentinghē/
op die confiscatie vandē seluen/ende te vallen inde
emende vā hondert Carolus guldē/ten profite vā-
den voerf suppliant. Ghedaen tot Brusselle/dē
xvi. Julij/inden iare .xv. C. xlvij.

Enderteekent Verreycken.

Byden Keyser.

Onsen lieue en ghetrouwē die Cancellier en luy
dē vā onsen Raede in Habāt saluyt en dilectie. Also
ledert sekere iarē herwarts/ so wt sake vā d' oerlo-
gē/ die in onse landē vā herwertlouer gheregneert
hebbē als ander sijn onse leske ordinācie en eualuā-
cie vā d' muntē niet onthoudē noch geobserueert
en is gheweest. Midts dyē dat diuersche goudē en
siluere penningē vā den Rāch en munte vā eenighe
vremde princē/ inde selue landē ghebracht sijn ghe-
weest/ aldaer men die tot hoogherē prīse wt ghege-
uen heeft dan die weerdich sijn/ tot grooter schade
en interest vā d' gemeyne weluaert vā onsen vooz
noemde landē en vā onsen goeden en ghetrouwē
onderlatē. Om twelck te verhueden en remedierē
so yst dat wy (na diuersche communicatiē hier op
ghehoudē tusschē den generael meesters vā onser
muntē en andere onse officierē/ en na dyē daduy-
len bi hen ghegeue in deser sake wel en int langhe
doercken en ghedebateert sijn gheweest) hebbē by
goede en rijpe deliberatie vā Raede bi aduise vā on-
se seer lieue en beminde luster die Coninginne/ Do-
uaigiere vā hōgeric/ vā Boheme. v. vooz ons re-
gēte en gouernante in onsen vooz landē vā her-
wertlouer. En vā onsen lieue en ghetrouwē die
hoofden en luyden vā onsen Raede vā state secre-
ten en financiē neffens haer wesende/ geordineert
en ghestatueert/ ordinerē en statuerē vooz gheboe

by besen. Dat bi vōzme vā permissie en tollerantie de goude en siluere penninghē hier na ghenoeft en gheen andere sullē loop hebbē en begheue worden in onse voozseyde landen van herwertsoer/ten prise als hier na volcht. So langhe en ter tijt toe wi daer inne andere ordene ghestelt sullē hebben. Twelck wi cozts dincken te doene.

*300 gr
16/10/1/10
1/10/1/10*
Te weten dat den goudē Keael vā onser muntē van seshendeertich int march/ voozdaē wt ghegeue sal wordē ten prise vā drienestich stupuers.

Den haluē Keael vā tseuētich en een half vierē deel stuck int march/ tot eenendertich stupuers en eenenhaluen.

Den Carolus van vierentachtentich int march/ tot eenentwintich stupuers.

Die goudē croone vā onser munte van nyewe gheslaghen in onser munte vā herwaertsoer vā eenentseuētich en drie vierendeel vander croonē int march tot achtendertich stupuers.

Den grooten Keael vā Oostenrycke van seshie me int march/ tot neghen ponden.

Den haluen en vierendeel na aduenant.

Den Robel van vlaenderen vā seshendertich int march/ tot drie ponden seshien stupuers.

Den haluen nae aduenant.

Den goudē Leetw van neghenēwēstich int march tot zeueneneertich stupuers.

De twee en tērdendeel na aduenant.

Den Cassiliaen van sinnen goude van drienvijf-
tich en een half int march tot vierenvijftich stuyuers.

Den gouden Stijder / Ducaten van Spaengien/
ende van Hongrijen. Crusacet van Portugael / ghe-
munt en gheslagen by Emmanuel van tseuentich int
march / tot eenenveertich stuyuers.

De schuytliens van drientseuentich int march /
tot achtendertich stuyuers.

Den Guilhelmus van tweentseuentich int marc
tot eenendertich stuyuers.

Den gulden met sinte Andries crups van vieren
tseuentich int march / tot eenendertich stuyuers.

Tgulden vlies geheete dobbelen Philippus van
vierenvijftich en een half int march / tot twee ponden
derthien stuyuers en eenen haluen.

Den Philippus herwaertes ouer gheslaghen van
vierentseuentich int march tot seuenewintich stuy-
uers.

Den Joannes van drientseuentich int march / se-
uenewintich stuyuers.

Den haluen nae aduenant.

Den Philippus clinchaert van seffentseuentich
int march / tot twee wintich stuyuers.

Den Peeter van Louen van seffentseuentich int
march / achtewintich stuyuers.

Den Robel metter hozen van tweendertich int
march / tot vier ponden thien stuyuers.

Den haluen en twerendel van dien na aduenant.

Den Henricus Nobel vā seffendertich int march/
tot vier ponden.

Den haluē en toierendeel van dien na aduenant

Die oude Angelotten van Ingelant / gheslagen
voer den Jare tweeveertich / vā achtenveertich int
march / tot fleslich fluyuers.

Ende de Angelotten van nyeus gheslagen zedert
den voerscreuen Jare tweeveertich / hebbende een
O bouen tſchip onder den schilt van gelijcken ghe-
wichte / tot seuenenwiftich fluyuers.

De halue ende toierendeel nae aduenant.

Die ducaten van Italien / Roome en Venegiē / en
gheen andere van tweentſeuentich int march / tot
veertich fluyuers.

Den Sahyt van tweentſeuentich int march tot
veertich fluyuers.

De twee vierendeelen vanden Sahyt naer ad-
uenant.

Die croonen van Portugael van nieuus ghesla-
ghen by den Coninck Jehan die derde van dien na-
me van tſeuentich int march diemē noemt en dage-
lijck herwaertſouer begheeft voer ducaten. Niet te-
ghenſaende datte in Portugael voer croonen ghe-
ſlaghen zijn / wofende van diuerſche ſoerten en oock
ſeer onghelijck in ghewichte ende alioy / sulcx dat-
menſe nae redene voer Silloen zoudē behooren te
ſtellen. Des niet min om eenighe goede confidera-
ctien ſullen de voerē croonen hebbende trozte crups

gheduerende dese permissie/loop en ganch hebben
tot achtendertich stupuers. Ende de ghene dye
clanck crups hebben die beuonden zijn van minder
weerden tot zeuenendertich stupuers.

Die croonen vā Wanckrücke metter sonnē/die
metten vercrken ghebozstelt / en die mettē coxten
crups vā nyeuws gheslaghē / midts darmen die da
ghelūcx seer diuersche vā alloy en weerdē bevīndt
en seer vermindert int ghewichte / by talsniden en
wasschē vā dyen / in sulcher vueghē darmen die niet
wel en mach otfanghē / ten gewoenlijckē ghewich-
te / die selue croonen sullē gheduerēde dese permis-
sie loop hebbē ten ghewichte vā tweentseuentich
int march twelck is tghewicht vā doude Wancke
rūcksche croone / ten prise vā .xxxvij. stupuers.

Die gude croonen vā Wanckerūcke / diemen be-
vīndt vā so goeden alloy en ghewichte als de croo-
nen metter sonnē sullē loop hebbē als bouen / ten
prise van seuenendertich stupuers.

Die croonē ghemunt en gheslaghē in Spaeng-
nyen / Sicilien / Venegien / Italiē / Lombardyen Sa-
uope / en gheen andere / sullē gheduerēde dese per-
missie loop hebbē ten ghewichte vande croone vā
Wanckerūcke ten prise van .xxxvi. stupuers.

Wengaende dandere goude penninghē vā Inge-
lant vā nyeuws gheslaghē die teghewoerdelijc sijn
van vele soorten en diuersche muntten / als Souue-
rain / halue Souuerain / en toter e deel vā die / Croo

men en hake er son² / ghemerct die seer diuersche
en vermindert zyn in allop en ghewichte/ die eghe
mepn volc dagelijcx ontfangt/ te wetē den Souer
rain voor achen pondē/ den haluē en vierendeel na
aduenāt. Twelck de selue op veel na niet weerdich
en zyn/so hebbē wij gheordineert datse loop sullen
hebbē gheduerēde dese permissie so hier na volcht.
Te weten. Den Souverain vā Inghelant vā twintich
int march/ten ghewichte van acht Ingelschen
estuck tot ses pondē. Den haluen Souverain van
veertich int marc ten ghewichte vā vier Ingelsche
tot drie pondē. Vierendeel vandē Souverain die
ghemunt zyn ghelijc de Ingelsche Croonē / en voor
sulche in diuersche plecken vā het ghemepn volck
wordē ontfangē/ wesende vā tachtentich int marc
ten gewichte vā twee Inghelscē tot xxx. stupers.

Die Inghelsche Croonē ten ghewicht vā twee
Inghelschen tweelf ael kens elck tot vyfenderich
stupers. Den haluen na aduenant.

De Duytsche Gouden Gulde/daer vā de figure
ren gheprint zyn bi onser leste Reductie vā vyfentse
uentich int march tot derich stupers.

Die Fredericus en Beyerlsche gulde vā achten
tseuentich int march/ tot eenētweintich stupers en
eenen haluen.

Den Arnoldus gulden van tweeentseghentich
int march tot vyfthien stupers.

Den Postulaet vā Bourbon en metter Catten

van eenentachtentich int merck tot seuenthē sup-
uers.

Den gulden van Drecht David/den ghenen die
men noempt Epis / ende den anderen Epus van
sesentseuentich int merck tot sesentwintich sup-
uers.

Den Schelderschen ständer van sesentseuentich
int merck tot dypentwintich supuers.

Den Clemmer van Shelre vā sesentseuētich int
merck tot eenentwintich supuers.

Die dyp guldenen van Deuenter Campen ende
Zwol/vā sesentseuentich int merck tot tweeentwin-
tich supuers.

Die postulaten van Hoern twelf supuers.

Die postulaten van Sulick elf supuers.

Alle welcke goude penninghen ende gheen an-
dere sullen loop hebben ten prijse ende gheuwichte
als bouē/ten Remedie van een duesken op elc stuick

Verclarende alle andere goude penninghen bil-
loen / desghelijcken alle gout ghesoudeert gheer-
soudeert genaghelt oft vergult / en doock alle licht
gout voer billoen. Ende men sal rekenen elck pont
voer twintich schellinghen oft wintich supuers en
den schellinck oft supuer voer twee grootē blaems
en den grootē voer ses penningē / en den penninck
voer vier mūten blaems.

Ende aengaende der witter muntten by ons leff

mael gheevalueert in onsen landen van herwaerts
ouer/die sal bliue op hueren ouden prisse en wederde
Weghenomen de siluere penninghen hier nae ghe-
specificeert. Terwetene.

Wat de sochindaelers dye gheslagen zijn inde
munten vanden Roomschen Coninck/in sinen Co-
ninckrijcken van Hongrien en van Bohemen / en
andere daer vande figuren by onse. preuilegie en
concent in onser stadt van Antwerpen geprint zijn
en gheen anderen sullen loop hebben voer achten-
twintich stupers.

Die oude Ingelsche scooters/voer twee stupers
drie penninghen.

En aengaende de nieuwe Ingelsche scooters met
ten platte aensichte/de welcke int beginsel datse ge-
munt waren/waren beuonde te houdene omtrent
negen penninge van finen siluere/ende van acht en
tuegetich int marc/ weert zijnde orent drie groot
en eenen haluen van onser munten. En zedert zijn
so bargert in gewichte en allope/dat de lesse maer
vier penningen van finen siluere beuonden en zijn
in allope / ende van hondert en neghen int march/
weert zijnde omtrent een blanke en twee miten.

Ende des niettegenstaende men ontfangt die dage-
lijc voor vijf groot vlaemischer munten/ so dat on-
se ondersaten daer by grootelijc gheinteresseert
worden.

Waeromme en aenmerckende dat niet wel moge

Wijch en is daer inne te remedierē sonder grote schade van onsen onderlaten/ midts datmē op hondert guldenen in scooters verliēsen soude sessentienich ponden en derthien stuvers. En in gheualle wij die verclaerde voer billoen/ twerlies soude daer af noch meerder wesen. Begherende hierinne te versiene tot verlichtinge van onsen voer onderlaten. So hebbe wi gheordineert datse gheduerende dese permissie loep sullen hebbe / voer thien penninghe

Ende de stukken van drie Ingelsche scooters ooc mette platten aensichte tot twee stuvers sesse penninghen. En indien eenige vandē gouden oft silueren stukken hier voertijts niet gheevaluert/ niet te min by dese onse permissie toeghelaten loep te hebben/ bevonden waren beter te sine / dan hier boude ghespecificiert staet. Sal in sulcken gheualle een peghelicht de selue moghen draghen oft seyndē inder wisselen oft munten / aldaer men hemlydē de oprechte meerde daer van gheuen sal/ volghende dinstrectie den wisselaers ende muntmeesters hierop ghegheuen.

Dat alle andere goude ende siluere penninghen vā wat lant datse zijn niet gheevaluert noch bider voer eualuacie te prijsse ghesstelt wesende / gheenen loep hebben en sullen nae de publicatie van dese ordonancie.

Ende verbiede allen onsen onderlatē en andere hantierende en verkeerde in onsen voor

*finis van
ordonancie*

lepden landē van herwertsovere van wat state oft
qualiteyt si yn/eenighe nāde voorseyde goude oft
siluere penninghē niet gheevalueert zynde / wt te
gheue presenterē/nemē/noch ontfanghē/noch ooc
wt te gheue/bestedē/nemē noch ontfangē eenighe
vandē voorseyde goudē oft siluerē penninghē hier
bouē gheevalueert/forhooghcrē prife dan die ghe
evalueert zyn. Oste niet hebbende hare oprechte
ghewichte metter ghewoenlycher remedie. Ten si
in handē vāden wisselers daer toe gheordonneert/
die de selue ghehoudē sullen zyn vā stonden aen in
Ruchen te suidē en bzekē / en daer van de oprechte
weerde te betalē / en daer na die bzenghē in onser
muntē/om ghecouerteert te wordē in andere goe-
de goude oft siluere penninghē vā onsen sage. Op
te pepne voor de gene die de voorseyde penninghē
gheuen/presenterē ontfanghē oft nemen sullen an-
derhins dan voorsept is/indie si officierē vā iusticie
oft ontfanch zyn vā ons ofte vā onsen vassallen vā
pruatie vā haren officie en te sine inhabyl vā num-
mermeer eenighe officien te bedienē sond eenighe
declaratie. En dat vā stondē aen haerlieder officie
impetrabel sullē wesen. Bouen dien dat si ghehou-
den sullen zyn de amenden en bueecken te betalen
en sullen vallen inde pepnen hier na verclaert.

En indien de voorseyde ouertreders gheē officie-
ren en zyn/sullen misbueren voer dreer kereple / de
boete vā thien Carolus gulden voor elck Ruch/ te

na gewo
te

bro

pra officia
uorum

pra min
clati

ghens onse teghenwoerdighe permissie wtghege
uen/ghepresenteert/ontfanghē oft ghenomen/bo
uen de verbuerte vande voorseyde stucken.

En voor de tweede reyle op ghelycke peyne en
boete/ en daer en boue eweliche wt olen voorsey
de lande ghebammē te zyn. Welcke penninghē also
gheconfisqueert zynde sullē gheapplianceert wordē/
deen helft tonlen profite/ een vierēdeel tot profite
vanden aenbrengher tsi sergāt oft andere/ en dan
der vierēdeel tot profite vand' officier die d'execu
tie doen sal. En vander voorseydē boeten sal ghe
applianceert worden/ een derdēdeel tonlen profite/
vand' derdēdeel tot profite vanden officier/ en tder
de derdēdeel tot profite vanden aenbrengher tsi
sergant oft andere.

En want de prelatē gheesteliche persoonē ede
len/vassalen/rentiers/ en andere onse onderlaten
gheē oorlake en zyn ghewerck vādē onghereghelt
heyt inder voorf muntē toeghecommē/ daer vā si
kuyden groote scade en interest gheleden hebbē/in
de betalinghe vāden pachtē en hueringhē vā haer
lieder landē/eruen/huylen/pacht goedē/rentē/thie
den/pachtē en andere incōmen. En dattet niet re
delijc zyn soude dat s'licden vīde voorf teghewoor
dighe permissie en verhooghen meerdere schade
liden soudē.

Wij hebbē gheordineert en gestatueert/ ordi
nen en statueren by desen/dat men alle rentē/pach

*sta
yona
madam*

ten/en hueringhē vā landē/eruen/huyfen/thiende
en alle andere incomēde cōtracten/en vcoopingē
ghedaē voor date vā desen voordaē sal moete beta
len/gheduerēde onse teghē woordige permissie na
inhoudē vanden cōtracte oft hueringe vāden huy
fen/eruen/en andere incomē en vāndē cōstituten
van rentē. Te weten/den Carolus gulde te pise vā
twintich scupers. Den Philippus tot vijftwint
tich/en alle andere gout en munte na aduenāt. Eā
der dat de voorszeyde Prclatē gheesteliche perfoo
nen/edelen vassalē/en rentiers sulle ghehoudē wo
sen de voorszeyde pennighē ontfanghē na wtwilfen
vā deser teghē woordiger permissie. De welcke sal
alleenlyck stad gripē int ghene men dagelick coo
pen sal/oft datmen andersins cōtracteert niet aen
gaende hueringhe vā huyfen/eruen/onfanch van
chysen/rentē/pachtē oft andere iaerlycx incomēn.
Welckmen ghehoudē sal wesen te doene in Caro
lus guldenē en betalē na onse voorgaēde ordonnā
tie. De welcke wij hier inne willē ondhoudē en ge
oblerueert te wordene sonder eenighe infractie

En om te remedierē teghēs de groote abuyfen
die dagdelijcx gecōmittceert wordē int ontfanghē
vanden goudē gheeualueerde penninghē land die
te weghens/twelck causeert groote diesuerie inde
ghemeyne weluaert. Wij ordinerē en statuerē dat
niemāt hē en veruordere ontfanghē eenige gou
de penninghē by dese onse permissie gheeualueerde

bi
van
goud
h. 64

lynde/sonder eerst en al voer die te weghene of te
doen weghē. Opte pepne dat indien penāt beuon
den ware ontfangē te hebben eenich stuck te liche
zynde/vander verbuerte en cōfiscatie vā dien. En
van tdubbel vander weder.

*pena no
pena p
mst pda*

Item wi interdicerē en verbieden ooc expresselijc
allen personē van wat state ofte condicie si zijn/wis
selers/bancquiers/coopluyden en ander de pennin
ghen van onsen slaghe en nunte niet te moghen bic
queteren/en de swaerste daer wt te nemen om dpe
te smilten ofte hynluydē profijt daer mede te doene
Opte pepne van crininchlich gheskract te wordene
tonsen arbiterseepe.

*dict gelt
smilt
pena p
m m h*

Item wy verbieden oock eenen yeghelijcken
van wat state si zijn/dat si hen nyet en veruoir
deren te transporterē ofte doen transporterē wt on
sen voerf landen vā herwaert souer eenighe goude
ofte siluere penninghen niet gheeualueert zynde ofte
ghereken voer biloen/ghesmokē ofte niet ghesmol
ten/in masse ofte andersins. Opte verbuerte vande
voerf penninghen ofte masse/en van hondert goudē
sealen voer elck march gouts. En van twintich
gouden sealen voer elck march siluers. Ende van
meer ofte min nae aduenant voer deerste reple dat
eselue ghebueren soude. Tappliceren als bouen.
Ende voer de tweede reple/tdubbel vanden voerf
boeten/ende daerenbouen ghebannē te sine wt on
sen voerscheyen landen.

*de no h
portado*

*pena of
portado
m p m*

E Item wantmen by experientie beuonden heeft
en noch dagelick beuint dat vele coopluyde en an-
dere/de goude en siluere penninghen van onsen en
vā onsen voersaten heerē vanden landen van her-
waertfouer munte en slaghe verbueren en transpor-
teren wt den seluen onsen landen/en die leueren oft
doen leueren inde munte van andere vzeemde prin-
cen/om die te conuerteren ende bekeeren in andere
munte van mindere alloye en weerde/metter welc-
ker si luyde veruullen onse voerscheue landen / tot
grootte schade ende interest vander ghemeyne wel-
uaert vā dien en onsen onderlaten aldaer.

So verbieden wi eenen peghelijcken van wat sta-
te hi si/niet te vueren/transporter en/oft doen vuerē
en transporter en wt onsen verscheue landen/ eeni-
ghe goude oft siluere penningē van onsen slaghe en
munte/oft van onsen voersatē. Dan alleenlick voer
so vele als een peghelijck van noode sal hebben om
sijn reyse te doene/sonder fraude.

En te desen eynde alle de ghene die doer onse
voorzeyde landē gaen oft passerē sullē/ willēde wt
de selue treckē/sullen ghehoudē wesen ten vluecke
van onsen officierē te verclarē de quāteyte vāden
penninghē vā onsen oft onsen voersatē slaghe die
sliedē wt onse voorzeyde landē sullē willen vueren
en transporterē. Opte verbuerete vāde voorzeyde
penninghen/ en van ruybel vander weerden van
dien. Te appliceren als bouen.

Wij verbieden voech allen onsen onderlatē en
andere/vā wat state ofte cōdicie si zijn de voorsepde
goude en siluere penninghē by dese onse permissie
gheualueert zūnde/te scropen/te sniden of te was-
schē met stercke watere/cyment/ofte ander sūns. Op
te verbuerte van lūf en goet.

En ten eynde datmē te bat ter kennissen van
den voorscx scroper/sniders/ofte wasschers cōmē
mach/ō die ten exēple vā andere te straffen en pu-
nieren/hebbē wij gheordineert en ordinerē/dat de
ghene die sulcke scroper aenbrēnghe sullē (so ver-
te die daer vā behoortlyckē verwonnē wordē) heb-
ben sullen hondert Carolus guidenen tot haer lie-
den profite. Op te voorscx verbuerde ende ghecon-
fisquerde goeden.

En om onse stedē te versiene vā goeds en ghe
qualificeerde wisselers die eenenpeghelyckē geue
moghē die oprechte weerde vandē penninghē by
dese permissie verclaert vooz billoen.

Wij willē en ordinerē/dat die vand wet van onsen
voorscx stedē/by hē sullen onbiedē die goutsmedē
en andere hen verstaēde int stuck vander muntē
om daer wt te kiesē die bequaēste en nuerste om
wisselers te sine/ die weicke ghehoudē sullē wesen
briue en instructien te nemē vā den generael mee-
sters vā onser muntē/om hen daer na te moghē re-
guleren int bedienē vā haer liden voorscx officien.

En sullen voech ghehoudē wesen haer heder eede

*30h vgt
de fmg
bnd*

van wofflor

te doene in handē vanden voorzey generael/ ofte vanden principālē officier vand' plecken / indien si tselue alreede niet ghedaen en hebben. En voorz' haerlied' porterie af gaen/so langheals s'lieden de selue practijcke exerceren sullen.

¶ Verbiēde alle creemers/meerceniers/gout smeden en andere / niet hebbēde cōmissie vā wisselēer/vā wat state si sijn henliedē tonderwindē vā tselue vand' wisselē/ noch oec eenighe materie voor billoen geacht te coopene/oft eenigē stukē gehou den voor billoen te wisselē. Opte vbuerte vande voorzey materie ofte stukē en vande boete vā hō dert Carolus guldenē telcker reysen als si beuōdē souden worden ter contrariē ghedaen te hebben. Tapplijcieren als bouen.

¶ En als vāden genē die de wisselē te leene hou den/sullē ghehoudē wordē na de publicatie vā desen (so verre si henliedē sullē willē ondwindē vander wisselē) den behoerlijcken eedt te doene en instructie te nemen vanden voorzey generalen. Opte pepne als bouen.

¶ Ordinerē en beuelē ooc den voorzey generael meesters vā onser muntē dat si voozdaē goede toefichte nemē/so wel op de infracteurs en ouertrebbē vā dese onse tegewoordige permissie als op de wisselers/om die te doē veruolgē en kalēgerē bi hēliēden oft hare gedeputeerdē nauolghēde d'instructie hēliedē gegēuē/sonder vdzach/faueur oft simulatie

En gelijcx ordineren en beuelen wy allen on-
sen officieren en dien van onsen Vassallen elck van
hen binnen den bedryue van zijnder officie ooc goe-
de toefichte te nemene op de ouertreders en infrac-
teurs van dese onse permissie / en dye te calengeren
voerde werhouders van huerē Jurisdictie / Den welc-
ken wi beuelen / lasten en ordineren wel scerpelijckē
dat slieden te rugge stellende alle anderen saechen
en affairen / sommierlijck procederen (alleenlijck
de waerheyt vanden septe bekent zijnde) totter con-
denpnaatie vanden voerscx ouertreders / soe gherin-
ghe als biden voerscx officiers met twee sufficiente *probnho*
ghetuyghen ghebleken sal zyn vande voerscx trans- *ij 4pro*
gressie. Soder de voerscx ouertreders te moghē ad- *hassend. wib*
mitteren tot ander exceptie / dā om te seggen oft de-
bateren teghens de personou vā den voerscx ghetuy-
ghen / oft huer lied depositien. Opte peyne in dien de
voerscx wethouds in ghebreke waren de voerscx in-
sticie te doene so voerscx es van ghepriueert te wor-
dene van huer lieder officien ende ghehouden voer-
inhabyi nemmermeer officien te moghen bedienē.
En bouen dien betalen tdubbel vande boetē daer
inne de voerscx ouertreders gheualen sullen zyn
Tappliceren als bouen.

En want de ongeregeltheyt en tverhoogen van-
der muntten procedeert eeni deels bider negligentie
en traechteyt van onsen Officierē en dien van onsen
Vassallen / die huer lieder debuoir noch neersticheyt

niet en doen sut calengieren en veruolghen vanden
ouertreders van onsen ordonnancien. En als de on
geregelticheyt daer inne es/willen hen excuseren opde
generale transgressien en ouertredinghen vanden
voersej ordonnancie/willende hier inne versien/so
ordineren wi onsen voersejden Officier en dien
van onsen Vassallen/te doene neerstich veruolgh te
ghens den ouertreders van dese onse permissie. Op
te pepne van huere officien gheprieuert te wordene
en inhabyl te sine van nemmermeer officien te mo
gen bedienen/en sullen hare voersejde officien im
petrabel wesen sonder andere declaratie. Est son
der dat de voersej officieren hen sullen moghen excu
seren bi ignorantie oft onwetentheit ofte generale
en openbare transgressie vander voersejder ordon
nancien. Welcke excusati en wi niet en willen in dit
stuck henliede eenichsins van werden te wesen.
Maer es onse meyninge hier inne huerlieder traec
heyt ende negligentie te straffen.

Item wi ordineren den voeruoemde generaer
meesters van onser munt en huere substitu
tyten hier na gementiooneert en elcken van hen so
verre inslyden beuinden dat onse voeruoemde of
ficieren oft dien van onsen vassallen in ghebruke oft
negligent ware dese onse permissie/en alle de punc
ten en articlen daer inne begrepen oft eenighe van
dien te doen nauolghen en onderhouden. Est de in
brekers van dier te rechte te betrecken en calengie

ren/dat sñlieden in sulcken gheualle ghehouden sul
len wesen tseluete kennente gheueene onser voer
noemde Susters der Coninginne/oft den hooft pre
sident en̄ luyden van onsen secreten Raede. Oft dyen
vā onsen staden prouinciael vā tlant daer de voorzē
officierē reforteren/den welckē staden prouincialen
wi lasten/en̄ beuelen dat si bi onse officieren fiscalē
doen procederen teghens dofficieren desfaillanten.
En̄ te desen eynde decernerē brieuen van prouisie
ende darchsele personel teghens deseluc. Om hen te
segghen ende vercleeren ghepruueert van hueren
voorzē officien/en̄ inhabyt te gheenen tiden officie te
moghen bedienen so voerzē is. Indient blycke van
huer negligencie so veel dats ghenoech si.

¶ Wy ordinerē voorts dat de principale officie
ren vā onse stedē en̄ dien vā onsen vassallē/nemen
sullen den eedt vande wethouders vande voorzē
steden vā te ondhoudene/obseruerē en̄ volcommē
en̄ doē ondhoudē obseruerē en̄ volcōmen dese on
se permissie/en̄ beuelē/en̄ ordinerē ooc den voorzē
wethouders tselue also te doene. Spre vbuerte vā
hondt Carolus guldenē telcke reyle als si des wep
gheren soudē/tapplicerē als bouē. Welckē eedt sal
gheregistreert wordē met gaders den dach en̄ iaer
dat sñliedē dien ghedaē sullen hebbē/om totten sel
uen register toeganc te hebbē alst vā noude wert.

Ordinerē ooc onsen voorzēden principale offi
cierē en̄ dien vā onsen vassallē dat si telcker vuyt

winghe van d' wet der stede van haer iurisdicte af
nemen en ontfanghe vanden ghenē die inder wet
ghetorinueert oft vā nrcus gheskelt sullen wordē/
ghelyckē eedt vā by hen tonthoudene en doe onthoude
onse voorseyd permissie. Opte pene als voze.
En te doe registrerē den dach en iaer dat den sedē
ghedaen salwesen so voorseyd is.

Iem wi ordinerē den voorzsedē raethouds dat
den voorzsedē ghedaēzinde/ā voorzhe ontbiedē en
doe comē die ontfangers en officiers vande voorz
stedē de welke inde tegewoordicheyt vā den voorz
seydē principalē officierē gehoude sullen wesen ghe
lyckē eedt te doene. Doe opte bbuerte vā hondere
Carolus guldenen/te appliceren als bouen.

En ten eynde dat dese dse tegewoordige permissie
te bat mach onderhoude wordē en zyn volle effect
sorteren. Ordineren wi dat de voorzseydē generael
meesters van onser muntē sullen moghen commit
teren twelf personen die commissie/en auctoriteyt
sullen hebben te calengieren en veruolgen de ouer
tredders en infracteurs van dese onse tegewoordi
ghe permissie voer huere ligen/en sechteren/ghel
lyck en in sulcker vueghē als de voorzseydē generael
meesters/oft den officier vander plecken doen sou
den moghen/den welchen wethouders wy ontbie
den en beuelen ten veruolge vanden voerzseyden ge
nerael meesters oft huere ghesubstitueerde en elckē
van hen beswindere goede en corte expeditie van us

kie te doene / inder vueghen en maniere hier boue
verhaelt / ende so / en op de selue pepnen als oft toer-
uolch biden officier vander plecken ghedaen ware.
Willen en ordineren ooc / dat alle serganten gehou-
den sullē zyn dē eedt te doene in hāden vandē offi-
cier vāder plecken / en van den voerscy generalen /
als sy des verlocht sullē wesen te denoncere en aen-
te brenghē de ouertreders en infracturs van dese
onse ordinancie en permissie.

Alle welke statuyten en ordonnācien bi voer-
me vā permissie / ten eynde dat niemant daer
vā ignorantie en pretēdere / wi v beuelen en ontbie-
den te doen publiceren en wt roepen sonder eenicq
vtreck / alomme binnē den steden en dorpen vā on-
sen lande vā Brabant en van Quermaze / en beue-
len den officierē van den voerscy lande / de publica-
tie vā dien te doen vnieuwen inde presentie vandē
wethouders vāder plecken / den welchē wi insghe-
lycx beuelen hen aldaer te vīndene. En niet min bi
ghebreke vāden officier de voerscy nyeuwe publi-
catie te doen doene / telchē .s. Jans baptisten auont ^{p. n. bl. n.}
en kerstaunt / daer af den naestcomēden kerstaunt ^{Ederij}
den eerste termōn wesen sal. En van dan voort so ^{armē}
langhe / en ter tūt toe bi ons daerinne andsins ghe ^{his f. n.}
ordineert sal zyn. Opte pene / in dyen dofficier in
ghebreke ware de voerscy vernieuwige vāde pub-
licatie te doene / te vallē inde voete vā hondert Ca-
rolus guld enē. Beuelēde dat bi sinē ghebreke de

voerscreuē wethouders ghehoudē sullen wesen/de
voerscr̄ nieuwe publicatie/ telckē vāden voerscre-
uē terminen te doē doene. Opte pene indpen si des
in ghebreke waren/te verbuerē bi elcken vā hen in
haren eyghen en properen name vōftrich Carolus
guldenē. Te applicerē/deene helft tansen profyte/
en dander helft tot profite vāden ghenē die ons de
fautte vāder voerscr̄ publicatie aenbrenghe sal.

En tot onderhoudenisse en obseruatie vā onse
tegenwoordige ordōnancie en verbot/procedeert
en doet procederē tegens dē ouertreders bi seelle
executie vāden peynen bouē ghespecificiert. Niet
tegenstaende oppositie oft appellatie ghedaen oft
te doene/en sonder preiudicie vā dien. Des voers-
creuē is te doene met dießer aencieest gheuē wij v
onsen voorscr̄ officieren/en wethouderē/elck int si-
ne volle macht/auctoriteyt/en sonderling beuel.
Oncbiedē en beuelen eenē pegelijcken/ dat sij v en
henluyden tselue doende/ernstelijck verstaen snde
obedieren. Want ons alsoe ghelieft.

¶ Ghegeuē in onser stadt vā Brucsele ons onsen
contresleghe hier op ghedruct in placcate/den .xj.
dach Julij. Int iaer .xv. Achtenuertich. Onder
ghescreuen. By den kēpser. En gheteekent
Verreycken.

¶ Men vindt dese ordonnātie te roope te Louē bi
Ante Peeters kerche by Seruaes van Sassen.